

**Heiko Bellmann: Heuschrecken, beobachten-bes-
timmen, het boek.**

In 1985 verscheen de eerste druk van dit handzame boekje van Heiko Bellmann. In combinatie met de cassette werden alle Duitse soorten in woord, beeld en geluid beschreven. Het is niet overdreven om te stellen dat dit werk, met prachtige foto's en eenvoudige determinatietabel, de basis heeft gelegd voor de enorme belangstelling die momenteel voor sprinkhanen en krekels bestaat bij onze oosterburen. Een soort Duitse Duijm & Kruseman dus!

Dat Bellmann de laatste acht jaar niet heeft stilgezeten, blijkt uit deze nieuwe druk. In de eerste plaats heeft hij het boek aangevuld met een nieuwe Duitse soort: *Stenobothrus crassipes*. Deze soort is tot nu toe alleen bekend van het Kyffhäuser-gebergte in oost-Duitsland. Daarnaast wordt nu niet alleen Duitsland behandeld, maar ook een groot deel van midden- en zuid-Europa. De zuidgrens loopt grofweg van de Pyreneeën, over de Po-vlakte naar Istrië. De oostgrens valt samen met de oostgrens van Oostenrijk. Van dit gebied wordt een groot deel van de voorkomende soorten behandeld, maar niet alle. Een aantal zeldzame en/of taxonomisch problematische soorten ontbreken. De inleidende hoofdstukken en de determinatietabel (met alleen Duitse soorten) bleven ongewijzigd. Ook de tekst van de in de eerste druk behandelde soorten is, zover ik kon nagaan, vrijwel niet gewijzigd. Nieuwe foto's zijn alleen opgenomen bij *Barbitistus constrictus*, *Meconema thalassinum*, *Gampsocleis glabra*, *Modicogryllus frontalis*, *Parapleurus alliaceus*, *Chorthippus apricarius*, *Epacromius tergestinus*, *Podisma pedestris*, *Arcyptera microptera*. Hiermee zijn nu alle foto's van collectie-exemplaren verdwenen.

Door de toegevoegde soorten komt de veelvormigheid van de Europese sprinkhanen nog beter tot uitdrukking. Grote aanwinsten zijn: de maffe spitskoppige *Acrida*'s, de fraai gekleurde *Oedalus decorus*, een serie *Podisma*-achtige soorten uit de Alpen, twee soorten uit de primitieve groep van de Pamphagidae, enkele nieuwe krekels en grottensprinkhanen, vraatzuchtige *Saga*'s (met wrattenbijter als prooi!) en vele andere.

Conclusie: een onmisbaar boek voor wie in sprinkhanen geïnteresseerd is, ook indien men de eerste druk reeds bezit. Bovendien zeer geschikt voor vakanties in midden-Europa.

**Bellmann, H., 1993. Heuschrecken, beobachten-bes-
timmen. Augsburg: Naturbuch Verlag, 349 p. [2e
uitgebreide druk]**

ISBN: 3-89440-028-5

prijs in de boekhandel: ca. f 60,-

Roy Kleukers